

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Testul 11

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. În cazul unei demonstrații corecte, teza de demonstrat **nu** poate fi o propoziție:
  - a. probabilă
  - b. infirmată
  - c. adevărată
  - d. cel puțin probabilă
2. Ratiونamentul *Niciun om nu este perfect, deci nicio ființă perfectă nu este om* este:
  - a. deductiv imediat
  - b. deductiv mediat
  - c. inductiv complet
  - d. inductiv incomplet
3. Se stabilește un raport logic de ordonare între termenii:
  - a. mamifer și animal acvatic
  - b. pește și delfin
  - c. pește și mamifer
  - d. delfin și mamifer
4. Cuantorul propoziției *Nicio persoană pasionată de logică nu este incoherentă în gândire* este:
  - a. nicio persoană
  - b. nicio
  - c. nicio persoană pasionată
  - d. nicio persoană pasionată de logică
5. Rezultatul operației logice de clasificare îl reprezintă:
  - a. elementele clasificării
  - b. criteriul
  - c. clasele
  - d. fundamentul clasificării
6. Termenul *cerc pătrat* este:
  - a. logic vid
  - b. factual vid
  - c. nevid
  - d. empiric vid
7. În cazul inducției incomplete, concluzia:
  - a. este mai puțin generală decât premisele din care a fost obținută
  - b. are același grad de generalitate ca premisele
  - c. este întotdeauna certă/sigură
  - d. este mai generală decât premisele din care a fost obținută

8. Inducția completă presupune existența/examinarea unei clase de obiecte:
- infinită
  - vastă
  - finită
  - amplificatoare
9. Dintre termenii *elev*, *vertebrat*, *mamifer*, *om*, cea mai mare intensiune o are termenul:
- vertebrat
  - elev
  - om
  - mamifer
10. Propoziția *O parte din raționamente sunt inductive* este o propoziție categorică:
- universală negativă
  - universală afirmativă
  - particulară afirmativă
  - particulară negativă

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenul A se află în raport de contrarietate cu termenul E, ambii fiind specii ale termenului B; termenul C este subordonat termenului A; termenul D se află în raport de Încrucișare atât cu termenul A, cât și cu termenul B, dar în raport de opozitie cu termenii C și E.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliti, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):
  - Unii B sunt A.
  - Toți C sunt A.
  - Unii D sunt C.
  - Niciun E nu este A.
  - Unii C nu sunt B.
  - Niciun A nu este D.
  - Unii B nu sunt E.
  - Toți A sunt C.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate cetaceele sunt animale acvatice.*
- Unii români nu sunt supraponderali.*
- Nicio caracată nu este animal vertebrat.*
- Unii filosofi sunt scriitori talentați.*

- A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contrara propoziției 1, subcontrara propoziției 2, subalterna propoziției 3 și contradictoria propoziției 4. **8 puncte**
- B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecărei dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

- C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, conversa obversei contradictoriei propoziției 4, respectiv, obversa subalternei propoziției 3. **6 puncte**

- D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă unii artiști plastici nu sunt pictori, atunci unii pictori nu sunt artiști plastici.*

Y: *Dacă toți adulții sunt responsabili, atunci niciun adult nu este ireponsabil.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorrectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: aae-2, eio-4.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecărui dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecărui dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ati ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, cu premise adevărate, prin care să justificați propoziția *“Toți navigatorii sunt oameni curajoși”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *“Unii oameni nu sunt sociabili, având în vedere că unii oameni sunt melancolici, iar niciun melancolic nu este sociabil”*.

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- 1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.
- 2. Temenul major al silogismului este reprezentat de termenul *sociabil*.
- 3. Subiectul logic al concluziei este distribuit în premsa minoră.
- 4. Premisa majoră a silogismului este o propoziție particulară afirmativă. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Ploaia este un fenomen meteorologic.

- a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
- b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*ploaie*”. **4 puncte**